

Pavel Sukdolák

GRAFIKA

RODNÝ STATEK

VÁCLAVA ŠOLCE

SOBOTKA, ČERVENEC–SRPEN 1990

Pavel Sukdolák šel ve své grafické tvorbě z portrétu a postupem času se zaměřil na přírodu a vnější svět vůbec. Vazba na konkrétní, individualizované přírodní scenérie a tvary se však brzy uvolňuje a autor vytváří podobenství o přírodě, kterou nahlíží prismaticky a poezie. Již tyto listy z počátku šedesátých let jsou budovány ze soustav elementárních plošných znaků a linií, tedy výrazových prostředků, které jsou determinovány nejen umělcovou fantazií, ale i zákony obrazové plochy. Plocha grafického listu se stává znakovou strukturou, směřující k metaforickému přepodstatnění skutečností, která je umělcem převáděna do polohy novotvaru se silným fantaskním nábojem. Zmíněné grafické listy mají značnou emotivní působivost a vyvolávají v divákovi řadu asociací. V nich si Pavel Sukdolák vytvořil vlastní emoční rejstřík.

Kompoziční rozvržení i tvarosloví Sukdolákových grafik se od roku 1968 mění. Umělec obohacuje svůj výrazový rejstřík o techniku barevného leptu. Černobílý grafický záznam v monochromních šedých plochách s tmavými akcenty je vystřídán barevným projevem, v němž autor plně uplatňuje malířskou složku svého talentu, aniž by se zpronevil zásadním principům grafické práce. Časem plošných elementárních prvků ubývá, množí se jemné lineární znaky a symboly. Často se jedná o druhově neurčitelné vegetabilní útvary nebo jejich detaily, jejichž návaznost na skutečnost je evidentní. Linie se ohýbají, proplétají, vytvářejí spirály, vlnovky, kružnice. Současně se zjemněním a vnitřní kultivací v rámci autorova individuálního stylu se v Sukdolákových grafických listech ustaluje jako základní kompoziční schéma kruh. Objevuje se ústřední motiv spirály, lastury, terče, osudí, častým námětem jsou centrálně komponované krajiny – ostrovy. Některé z jeho listů se stávají jakýmsi komplexním obrazem světa viděného očima básníka, nahlížejícího hluboko pod povrch viděné skutečnosti. Pojí se v nich země, voda, vzduch, vegetace a živočichové. Vedle svébytných symbolů a samoznaků, přeměněných silou umělcovy fantazie v lyrickou výpověď o světě, vyskytují se i typologicky přesné detaily zvířat, vodní flóry a zvířecích skeletů, pojatých s precizností vědecké kresby starých anatomických atlasů. Základem však zůstává i nadále snaha o plošný, lineárně členěný rozvrh obrazové plochy gra-

fického listu. V Sukdolákově tvorbě hraje důležitou roli barva jako ekvivalent umělcových vnitřních pocitů. Autor vykazuje od počátku neobyčejný smysl pro harmonickou orchestraci barev. Užívá většinou decentní kolorit jednotlivých listů, doplněný jen několika barevnými akcenty, sjednocen do základního tónu. Prosvětlené barvy, modulované do subtilních harmonií, mají odhmotňující tendenci. Vytvářejí působivou snovou atmosféru, podtrhující lyrickou, až metafyzickou polohu Sukdolákovy díla.

Jemný a precizní výtvarný projev Pavla Sukdoláka, zredukovaný na znakové vyjádření prožitku světa a vesmíru, v mnohém blízký poetice Kleeově, odpovídá lyrickému založení a meditativní poloze autorovy povahy. Staví jej na významné místo v současné české grafice.

JIŘINA HOCKEOVÁ

PAVEL SUKDOLÁK

Narozen 21. září 1925 v Humpolci, studoval v letech 1945–1950 na Akademii výtvarných umění v Praze u profesora V. Silovského.
1953 členství v SČUG Hollar.

Samostatné výstavy:

- 1962 Praha, Galerie Mladá fronta
- 1965 Stuttgart, Institut f. Auslandbeziehungen
- 1967 Heiling Gäppingen, Kleine Galerie
- 1972 Keller Saarbrücken, Galerie
- 1976 Praha, Galerie Zlatá lilie
- 1976 Marburg, Austellunghaus
- 1976 Kassel, Galerie Lometoch
- 1976 Antverpy, Galerie Luka Boeclout
- 1979 Brémy, Galerie Slavia
- 1980 Bielefeld, Areál Univerzity
- 1980 Westfallen, Dammhaus Bünde
- 1983 Čáslav
- 1983 Hodonín
- 1986 Brno
- 1986 Rejul / SRN, Deutsche Bank
- 1986 Bad Essen
- 1987 Semily
- 1988 Konstanz, Rathaus
- 1990 Winsen
- 1990 Barcelona

145. výstava v Šolcově statku v Sobotce. Pořadatelé: Okresní galerie v Jičíně, Městské kulturní středisko v Sobotce, pobočka KPVU v Sobotce, nakladatelství Albatros v Praze. Vytiskly Tiskařské závody, s. p., provoz 77, Mnichovo Hradiště.